

Poziv za izradu *Idejnog rješenja sanacije i uređenja prostora u naselju Breka* u okviru projekta BAUHAUS4MED

Lokacija: U širem obuhvatu je centralni dio naselja Breka između ulica Hasana Sušića, Ismeta Mujezinovića i Jovana Bijelića (Slika 1).

Poseban fokus: Površina označena kao 'Detalj' kod prodavnice Konzum (Slika 2).

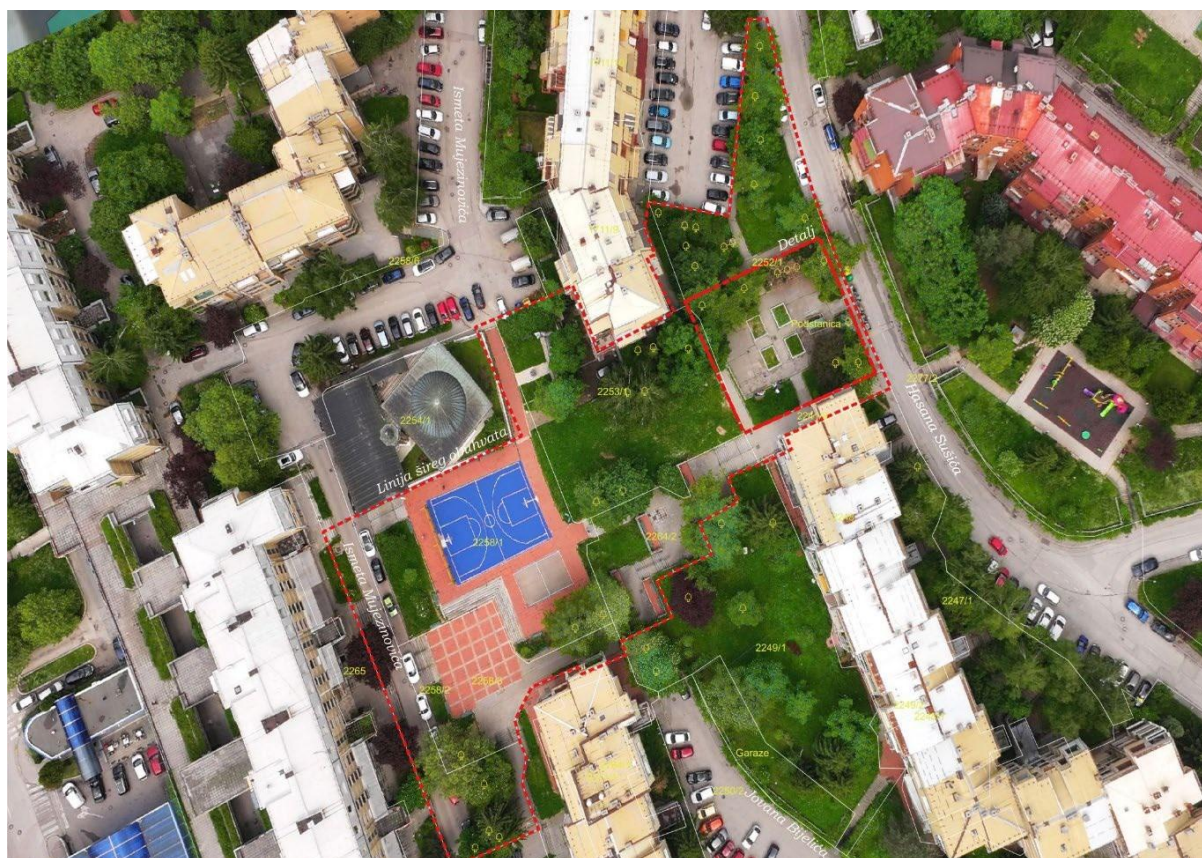
Rok za dostavljanje prijedloga: 20. 7. 2025. godine

Organizator: Asocijacija pejzažnih arhitekata u BiH (APAuBiH),
u saradnji s Gradom Sarajevo

Kontakt: apaubih@gmail.com | +387 61 722 997

Platforma za objavu i glasanje: <https://decidim.sarajevo.ba>

Prijave: apaubih@gmail.com

Slika 1. Širi obuhvat lokacije

1. Uvod

Poziv za izradu *Idejnog rješenja sanacije i uređenja prostora u naselju Breka* pokreće se u okviru međunarodnog projekta BAUHAUS4MED, koji se sufinansira iz Interreg Euro-MED programa. Projekt se razvija u duhu inicijative Novi evropski Bauhaus (NEB), koja za cilj ima stvaranje održivih, estetski kvalitetnih i inkluzivnih prostora u kojima zajednice mogu aktivno učestvovati i djelovati. Aktivnosti projekta imaju za cilj potaknuti participativno planiranje i dizajn javnih prostora, uključiti građane, stručnjake i institucije u zajedničko stvaranje boljih urbanih sredina, razviti rješenja koja su održiva, estetski kvalitetna i socijalno pravedna i povezati inovacije, lokalnu kulturu i klimatsku otpornost.

Naselje Breka karakterizira skladan odnos između urbanizacije i prirodnog okruženja, što je definirano prostorno-planskom dokumentacijom „Breka II“ iz 1982. godine. Otvoreni i zeleni prostori predstavljaju temeljni element identiteta naselja. Oni su neposredno povezani sa stambenim objektima kolektivnog stanovanja, stvarajući utisak da svaki stanar posjeduje vlastiti zeleni kutak — svojevrsnu *avliju* unutar urbanog konteksta. Zahvaljujući očuvanoj vegetaciji, konfiguraciji terena i vizualnom kontaktu s planinom, stanovnici Breke doživljavaju svoje naselje kao mirnu, *planinsku oazu* u samom srcu grada. Broj stanovnika iznosi oko 3000. Udio zelenih površina po glavi stanovnika ovog naselja iznosi 10m². Poziv je fokusiran na mikrolokaciju kod prodavnice Konzum u sarajevskom naselju Breka, s ciljem da se ovaj trenutno neiskorišteni i zanemareni prostor transformiše u funkcionalan, inkluzivan i prirodan zajednički prostor za sve građane.

Slika 2. Mikrolokacija u fokusu

2. Lokalni izazov i potrebe zajednice

U maju 2025. godine, u okviru participativnog procesa planiranja, provedena je radionica sa stanovnicima naselja Breka (Slika 3). Tom prilikom je 43 građana ispunilo anketu (uz mogućnost odabira više opcija), dok je 10 od njih učestvovalo u mapiranju problema i želja.

Analiza odgovora ukazuje na jasno izraženu potrebu za:

- mjestom za okupljanje i boravak (25 odgovora),
- prostorom za opuštanje (23),
- sadržajima za djecu (18),
- prostorima za baštovanstvo (11).

Uočeni su sljedeći infrastrukturni problemi:

- nedostatak cvijeća i zelenila,
- nedostatak klupa s naslonom,
- loša rasvjeta,
- nepovoljna pozicija plinske podstanice i kontejnera,
- otežan pristup i loša organizacija kretanja.

Slika 3. Radionica sa građanima naselja Breka.

Većina ispitanika istaknula je problem neodržavanja higijene, što ukazuje na potrebu za rješenjima koja su jednostavna za održavanje i finansijski održiva. Istovremeno, građani jasno

artikulišu željenu atmosferu prostora – prirodniju, zeleniju, sigurniju i mirniju – koja će biti pristupačna i ugodna za sve dobne skupine.

3. Šta je NEB i zašto je važan?

Novi evropski Bauhaus (NEB) je inicijativa Evropske komisije koja povezuje zelenu tranziciju sa kulturom, dizajnom, arhitekturom i zajedničkim vrijednostima. To nije samo dizajnerski okvir, već društveni i kulturni pokret koji stavlja u centar pažnje tri osnovna principa:

Održivost

Projekti moraju doprinositi smanjenju negativnog uticaja na okolinu. Očekuje se korištenje recikliranih i lokalnih materijala, rješenja koja podržavaju biodiverzitet, očuvanje energije i otpornost na klimatske promjene.

Estetika

Prostor treba da bude estetski prijatan, njegovan i u skladu sa lokalnim identitetom. Dizajn treba da povezuje funkcionalnost sa ljepotom i emotivnim doživljajem.

Inkluzivnost

Rješenja moraju biti otvorena i pristupačna za sve – bez obzira na uzrast, fizičke sposobnosti ili socijalni status. Uključivanje građana u dizajn i upotrebu prostora je obavezno.

Dodatno, svaki NEB projekat treba da bude participativan, transdisciplinaran i povezan sa svim relevantnim društvenim akterima (tzv. „Quintuple Helix“ model – zajednica, institucije, privreda, istraživanje i okoliš).

4. Cilj poziva

Ovim pozivom želi se prikupiti jedno ili više idejnih rješenja za transformaciju predmetnog prostora u funkcionalan i lijep javni prostor koji je:

- odgovoran prema okolini (održiv),
- vizuelno ugodan i kulturološki osjetljiv (estetski),
- dostupan i koristan svim stanovnicima naselja (inkluzivan).

S obzirom na ograničeni budžet od 70.000,00 KM predviđen za realizaciju, rješenja treba da imaju karakter „gerilskog urbanizma“ – da koriste male, ali promišljene intervencije, materijale koji su lako dostupni, jeftini i ekološki prihvatljivi, te da mogu biti brzo izvedena, uz jasan uticaj na kvalitet života u zajednici.

5. Ko se može prijaviti?

Prijaviti se mogu:

- pojedinci i neformalne grupe,
- udruženja građana i NVO,
- studenti i nastavno osoblje,
- arhitektonske i pejzažne firme,
- mali biznisi, startupovi i slobodni profesionalci.

Nije potrebna prethodna registracija firme. Poželjno je iskustvo u radu sa zajednicom i u participativnom urbanizmu, ali nije obavezno.

6. Sadržaj prijave

Svaka prijava mora sadržavati pojedinačne sljedeće elemente:

1. Kratki opis idejnog rješenja (maks. 2 stranice), uključujući: ciljeve, logiku rasporeda elemenata, ciljane korisnike i način na koji rješenje odgovara lokalnim potrebama.
2. Vizuelne materijale: 2.1. situacioni plan, 2.2. plan mobilijara sa pozicijom i specifikacijom, 2.3. plan ozelenjavanja sa specifikacijom, 2.4. karakteristični detalji i 3D prikaz/kolaž/skica.
3. Faznost implementacije (opis koji elementi se trebaju prvi izvesti i koji se mogu brzo izvesti (gerilski pristup), a koji zahtijevaju više resursa ili vremena.
4. Približnu procjenu troškova za osnovnu koja mora biti realistična i u okviru zadatog budžeta i eventualnu proširenu realizaciju (sa listom materijala).
5. Objašnjenje usklađenosti sa NEB vrijednostima (održivost, estetika, inkluzivnost) – do 1 stranice.

Pored navedenog, prijava mora sadržavati jedan vertikalno orijentisan A0 Poster, koji obavezno uključuje:

- Plan šire lokacije u razmjeri 1:1000
- Tlocrt fokusne površine u razmjeri 1:100
- Najmanje tri karakteristična detalja ili presjeka u razmjeri 1:20 ili 1:10
- Jasno označene elemente dizajna: klupe, zasjenjenja, zelenilo, površine, elementi za djecu i druge funkcije

Dodatno, preporučuje se integracija umjetničkih i vizuelnih intervencija, kao što su:

- Oslikavanje podova ili zidova (murali, šabloni, linijske kompozicije)
- Bojeni elementi mobilijara ili signalizacije
- Vizuelni motivi inspirisani lokalnim identitetom

Svi dokumenti moraju biti objedinjeni u jedan PDF dokument veličine do 15 MB i poslani isključivo putem email-a na adresu: apaubih@gmail.com

6.1. Anonimnost prijava i način označavanja

Radi osiguranja objektivne evaluacije i nepristrasnog glasanja, sve prijave moraju biti dostavljene anonimno, pod šifrom.

Obavezna procedura za dostavljanje prijava:

- Kompletna prijava (PDF do 15 MB) – svi grafički i tekstualni elementi iz tačke 6 moraju biti objedinjeni u jedan dokument koji ne smije sadržavati ime autora, članova tima niti bilo kakav vizuelni ili tekstualni element koji otkriva identitet podnosioca prijave. Naziv dokumenta treba biti isključivo šifra rada, npr.: BREKA2025.pdf
- Poseban dokument – šifra rada (identičnu nazivu glavnog dokumenta), ime i prezime svih članova tima, naziv organizacije (ako postoji), kontakt osoba za tim, e-mail adresa i broj telefona, grad/država, broj i naziv fakulteta/ustanove (ako je prijava studentska), podnosioci prijave dostavljaju kao PDF, npr.: BREKA2025_Podaci.pdf
- Oba dokumenta (glavni PDF pod šifrom i kontakt-podaci u PDF formatu) šalju se kao jedinstvena prijava putem e-maila na adresu apaubih@gmail.com.

Napomena:

Radovi koji otkrivaju identitet autora u glavnom dokumentu biće isključeni iz postupka evaluacije. Anonimnost će biti strogo poštovana do završetka evaluacije i objave rezultata.

7. Evaluacija i izbor

Evaluacija pristiglih rješenja vrši se kroz dvostruki model:

1. Stručna komisija (60%): ocjenjuje kvalitet prijedloga prema kriterijima: relevantnost za lokalni izazov, usklađenost sa NEB principima, izvodljivost i estetski kvalitet.
2. Građansko glasanje (40%): javnost će imati priliku da glasa za svoje favorite putem platforme <https://decidim.sarajevo.ba>.

8. Tok konkursa i datumi

- Objavljivanje poziva: 19. 6. 2025.
- Rok za prijavu: 20. 7. 2025.
- Evaluacija i glasanje: 21.7.2025. do 28.7.2025.
- Proglašenje rezultata: 30.7.2025.
- Početak implementacije će biti naknadno objavljen.

9. Nagrade i implementacija

Odabrani prijedlog (ili više njih) biće:

- promovisan kroz BAUHAUS4MED mrežu i lokalne medije,
- razrađen u saradnji s Gradom Sarajevo i APAuBiH,
- realizovan djelimično ili u cjelini, u skladu s budžetom i fazama implementacije,
- predstavljen kao primjer dobre prakse u okviru NEB inicijative
- nagrađen u iznosu 1000KM (prvo mjesto), 500 (drugo mjesto) i 300 KM (treće mjesto).

10. Dodatne informacije

Za sva dodatna pitanja i tehničku podršku, molimo kontaktirajte:

- apaubih@gmail.com
- +387 61 722 997

Podnosioci prijava moći će dobiti dodatne informacije na on-line događaju *Open Day*, koji se organizuje u saradnji sa Gradom Sarajevo 5. jula 2025. godine. Detaljne informacije o događaju biće objavljene naknadno.

11. Dokumentacija za preuzimanje

Za kvalitetnu izradu prijedloga, dostupni su sljedeći prateći materijali:

- DWG podloge lokacije
- Ortofoto snimci i fotografije postojećeg stanja
- Detaljna analiza ankete i rezultata radionice
- Evidentirani položaji postojećih instalacija i infrastrukturnih barijera

Link za preuzimanje dokumentacije: <https://decidim.sarajevo.ba>.